

Gâbu se întoarce către pâlcul de umbre care asistă la discuția aceasta istorică și, golan fiind, are deprindere să priceapă limbile pământului, așa că le tălmăcește: „Cine vi-s voi și dă unde viniți?“. Contesina Antonia Buhuș de Șiria se oprește din ștricut și-i spune aparte Tușei Creața: „Ai văzut dumneata, Tușă Creața, că părintele nu știe că cine îi Amiralul, să poate treaba asta?“. Și, pentru că tușa nu știe să răspundă la întrebarea contesei, timonierul Ishmael-Macek explică pe înțelesul muierilor cum stă treaba: „Măi, muieri, trăbă să știți că Amiralul nu să știa că-i amiral, o tot umblat ba la regină, la curte, ba s-o dus la ducele de Medina-Celi, la cetatea domniei sale, un falnic conac, și acolo ducele l-o primit cu fala care i se cuvine nu atât mosafirului, cât rangului domniei sale. Trei seri la rând l-a ascultat în sala jilțului, înconjurat de curteni, cum le-a povestit despre Lumea Nouă de dincolo de Marea Ocean și până la urmă și-o spus ducele că ceva ar trebui să fie dincolo de apa asta mare, că doar n-o fi păstă tot numa ape. Și și-o zâs că să-l ajute pe Amiral și i-a dat bani cât să cumpere provizii și armament pentru cele trei corăbii ce le va fi primit de la majestatea sa regina și de la burgravii din cetatea Palos de la Frontera, numai că despre ele vom vorbi la vremea potrivită“, a spus vrednicul timonier învăluind cu o privire grijulie arborada goeletei.

*

Membrii echipajului se fluștură pe lângă Juan Perez Marchena până când bătrânul Nicoli, comandantul de pompieri, decedat de ceva ani, pe care din când în când îl apucă așa, un fel de apucături detectivistice, ca urmare a romanelor *policier* pe care le-a citit în tinerețe, ridică mână către echipaj, dar și către pietonii din Palos, care se opresc și ei din trecerea lor prin decor, ca să-i asculte una dintre

numeroasele supoziții cu care încurcă firul narativ al expediției și provoacă o nedorită ambardeed.

Zice Nicoli următoarele:

— Ascultați aici la mine, să știți voi că nu-i a bună treaba. Amiralul o fi știut el anume daraveri, că de aia o venit la mănăstirea Santa María de la Rábida ca să dea de preacuviosul Juan Perez Marchena, întrucât acesta este duhovnicul reginei. Înțelegeți cum devine treaba, se dă pe lângă el, să ajungă la ea. Vine și se vaietă aici, la poarta sfânt lăcașului acestuia, că n-are apă și nici pită, că mor de foame și el, și fi-su' și, când cuviosul îl întreabă „Quién era, e dónde venía“, el zice c-o fi, c-o păți.

Nici nu termină ce are de spus comandantul de pompieri Nicoli, că sare de coala de pe banca de peste drum de intrarea la mănăstire domnul doctor Garcia Hernandez, care le spune tuturor, respectiv echipajului condus în navigația lui printre promontoriile de la etajul al treilea al Bibliotecii Universitare „Eugen Todoran“, cum stă treaba, dar și locuitorilor din Palos de la Frontera le zice cum anume a răspuns la întrebarea cuviosului frate, duhovnic al reginei, cum că nu are nici de unele, nici pită, nici apă pentru el, dar mai ales pentru feciorul lui, Diego Colón, că a fost batjocorit la curtea regală de curtenii neîncrezători în poveștile lui despre călătoria peste Marea Ocean, spre Indiile bogate în aur și mirodenii, precum și în tămâie cu bună mireasmă, tot ce-și doresc locuitorii sfânt regatului apostolic și catolic al Hispaniei, și curtenii l-au luat în răs, zicându-i că toate ce le spune sunt bule de săpun și vânăre de vânt, nimic serios, prostii din capul lui hrănit peste măsură cu hărți și cărți, fie ele și dintre cele sfinte. Între timp să nu uităm sforăitul aprig al fratelui Ruy Navaskuès, portarul mănăstirii, care dormea mai toată vremea când nu trebuia, somnul adânc îi era, de altfel, unul dintre păcatele cu care se lupta toată ziua la îndemnul, ba chiar și porunca duhovnicului domniei sale,

dar pas de respect pentru nevoințele monastirești: fra Ruy Navaskuès, portarul, adoarme când ți-e lumea mai dragă, așa cum a fost să fie și în momentul de față, când Amiralul a ținut o scurtă cuvântare către cei adunați buluc la poartă, printre ei fra Juan Perez Marchena și căpitanul Ahabu, fratele Manuel Galiano, care tocmai se învrednicește să trezească din somn pe fratele Ruy cu binemeritate ghionturi, apoi don Francisco de Bobadilla, conte de Palos, comandor al Sfântului Iacob și Mare Alcade al Curții, don Alvar de Corvera, marchiz de Orbegazo, Moșu Cuza (sculptorul în lemn nu se știe dacă e decedat; posibil muribund), don Pedro Gonzalès de Mendoza, mare cardinal de Spania, mare cancelar de Castilia, alături de Iosip, felcerul Iosip Aurel, pentru apropiați Aurică (vecin pe stradă, cu țeava de gaz): a fost doctor la Caransebeș și și-a cumpărat casă pe strada goeletei *Speranța*, don Alonzo de Quintanilla, intendent al finanțelor Castiliei, musul Gigi, zis Furnica, Christoval Santillan, matelot, la fel ca numitul Espinosa. Au mai fost și alții, umbre pe pânza vremii, cum spune poetul. Toți aceștia l-au ascultat pe Amiral povestindu-le cum a pribegit de la curtea madrilenă în cetatea Huelva, unde comandantul a simțit că bunul Dumnezeu i-a îndrumat pașii nu întâmplător, întrucât acolo s-a dus să se roage în binecuvântata răcoare a capelei de-i zice *Santuario de Nuestra Señora de La Cinta*, pe limba lui Ciobu *Maica Domnului cu brâu*. Acolo și-a făgăduit sieși Amiralul, dar și Fecioarei, așa cum stă bine unui cavaler din stirpea măritului don Quijote din Mancha, a promis în tăcerea răcoroasă a capelei că, de va fi să ajungă în lumea de dincolo de Marea Ocean, se vor întoarce să mulțumească smerit, el și membrii echipajelor de pe caravele, Maicii Domnului cu brâu, aici, în cetatea Huelva. Acum nu e mai puțin adevărat că inșii cu gura spurcată și cu credința mai mititică, așa cum sunt și golanul Gâbu, dar și Henry Harrișse (1829-1910), timonierul de pe caravela *Christophe Colomb: son origine, sa vie, ses voyages, sa famille et ses*

descendants (Paris, Ernest Leroux éditeur, rue Bonaparte, 28, M.D.CCC.LXXXIV), zic că altele ar fi fost motivele pentru care Amiralul ar fi ajuns în Huelva, mult mai pământești, fără demnitatea rugăciunii aceleia la Maica Domnului cu brâu din capela orașului, și anume faptul că acolo trăia unul pe nume Muliar, frate al nevestei lui Columb, cumnat adică. Ar fi ajuns semiboschetarul Cristofor la casa cumnatului răzbit de sete și de foame: și el, și Diego, feciorul lui. Cumnatul, povestesc letopisețele și marii astrolabi narativi, i-ar fi găzduit din milă pentru muiere, mama lui Diego, și mai puțin pentru veneticul Cristofor, cu accentul său de genovez. Drept este că, mai apoi, în zilele care au urmat, și întrucât Muliar era un bine știut zodiacar, la cererea Amiralului, i-ar fi citit astrele și de acolo a aflat că el va fi descoperitorul lumii de dincolo de apa fără capăt și atunci pe loc l-a omenit altfel, i-a gătit camera din față, l-a îmbiat cu o stacană cu vin și i-a mai dezvăluit că pentru buna reușită a destinului este musai să ajungă la cetatea Palos de la Frontera, la poarta mănăstirii care se cheamă *Convento de Santa María de la Rábida*, și acolo musai să intre în voia călugărului minorit fra Juan Perez de Marchena, duhovnicul reginei, dreptcredincioasa Isabelle, reine de Castille, cum se spune în limba frâncilor.

Adevărul este că, nu multă vreme de la momentul sosirii lui Cristóbal cu Diego Colón la poarta mănăstirii, mai marele dintre călugări, fratele Juan Perez l-a poftit în trapeză, tot acolo s-au înghesuit și membrii echipajului goeletei *Speranța*, singurii care pricepeau cu adevărat însemnătatea momentului din perspectiva istoriei. În plus, să mai spunem și faptul că, venind ei din timpurile mileniului XXI, erau și nu erau prezenți, figurile lor nu se deslușeau prea bine în decorul întâmplărilor acelora de demult, și dacă nici nu interveneau direct în firul narativ, și am văzut că așa ceva nu le era îngăduit din motive știute de fizicienii contemporani sub denumirea, după opinia noastră inspirat aleasă, de

neatent și negândit, cutare călător în timpul trecut și-ar împiedica bunicul să-și găsească la tinerețe perechea, respectiv viitoarea soție, fapt care i-ar anula vizitatorului existența. Așa că membrii echipajului erau ca și când n-ar fi în trapeza în care Cristóbal se nevoia să-l convingă pe Juan Perez, duhovnicul reginei, de proiectul său. Desigur că un mare rol în cele trei conferințe istorice întâmplute în trei zile la rând l-a avut știința lui Columb, faptul că era erudit, împodobit cu știința de dincolo de cotoarele incunabulelor și cu mirositorul praf al bibliotecilor unde se chinuiau cu învățătura tinerii din țările catolice europene. Să spunem că de folos i-a fost Amiralului faptul că, încă de la nouă ani, a deprins limba latină la Universitatea din Pavia, în multe sale preumblări pe malurile râului Ticino în drumul său spre mai marele râu milanez Po, și că acolo, pe mal, s-a instruit în limba veche latinească, dar a meditat și la fizica aristotelică știută și sub denumirea sorbonicească „la philosophie naturelle“, adăugați aici învățăturile din geodezie, astrologie, dar și acele „sciences chimériques“, adică ghicitul în ghioc și alte tehnici, dar și astrologia judiciară sau alchimia ori cabala. Adăugați și ascendențele din familie ale navigatorilor pe care, de bună seamă, că i-a amintit Cristóbal în discuțiile din trapeză, cum ar acel faimos François Colomb care și-a câștigat în flotila regelui Louis XI porecla de Arhipirat („l'Archipirate“). Tot printre înaintași într-ale navigației din familia Columb s-a păstrat în memoria posterității și Mozo cel Tânăr, curajosul amiral care a pustiit cu navele pe care le-a comandat orașele berberilor din Africa de Nord, de dincolo de Gibraltar, în lumea din care s-au ivit dinastiile almoravizilor și ale almohazilor. Desigur că a cântărit mult în ochii fratelui Juan și faptul că viitorul Amiral a copilarit împreună cu fratele său Barthélemy prin mănăstirile dominicane din ținuturile Genovei. Printre multele isprăvi

marinărești ale lui Cristophoros înaintea discuției decisive din trapeza mănăstirii Santa María de la Rábida acesta a evocat faptul că în anii tinereții timpurii a comandat o galără genoveză într-un război cu venețienii pe lângă coastele insulei Cipru, mai apoi rătăcirea sa aidoma unui Ulise creștin, cum îi zice timonierul Auguste de Belloy, (1815-1871), care a comandat caravela *Christophe Colomb et la découverte du Nouveau Monde* (compositions et gravures par Léopold Flameng), 1889, la pagina 17, prin preajma insulei Chios, mai apoi expediția în Tunisia în slujba regelui René de Anjou, căruia țărănoii din Valea Aranului, din Catalunya, îi ziceau Rei Rainièr: atunci genovezii, pe la anul 1460, au luptat cu dinastia de Aragon în folosul lui Ioan din Calabria, ortacul lor. Tot acolo, în trapeză, în fața lui Fra Juan Perez de Marchena, a vorbit Cristóbal Colón despre ciobănița din Domrémy, știută de lumea întreagă cu supranumele Fecioara din Orléans, zisă La Pucelle d'Orléans: s-a comparat cu această fetișcană în ceea ce privește viziunile, arătările cele de peste fire care l-au îndemnat să pășească pe calea destinului pe care Cel de Sus i l-a hărăzit, și tot așa cum Fecioara ciobăniță a unit frâncii în jurul regelui lor în sfânta bazilică din Reims, tot așa el va uni întreg neamul omenesc prin descoperirile pe care le va face dincolo de Marea Ocean. Astea toate i le-a spus lui Juan, și multe altele pe care le știa, întrucât era un destoinic vorbitor, în stare să convingă prin patima vorbelor și prin credința savantă ce punea într-însele.

În tot cazul, după cum ne dă asigurări Vasetz Pal, tălmăciul din cimitirul localității Radna, locatar al criptei aceleia unde-și țin groparii sculele (lopeți, târnăcoape, bețe, pălimare), însoțit de comandantul de pompieri Nicoli, decedat și el de ceva vreme, nu atât de îndelungată ca aceea a tălmăciului Vasetz Pal, amândoi așadar au povestit restului membrilor din echipaj care nu s-au nimerit la fața locului că fratele Juan, după ce l-a ascultat preț de trei zile pe Amiral, a rămas o vreme cu ochii pironiți chiar de sus, de